

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/27/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4111221715
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4111221715.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Viery Koscelanskej a JUDr. Eriky Madarászovej v spore žalobkyne: M. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX, XXX XX I. - W., proti žalovaným: 1/ K. N., nar. X.X.XXXX, bytom S. XX, Z., 2/ W. I., nar. X.XX.XXXX, bytom G. XX/XX, X., J. republika, 3/ G. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XX, Z., 4/ W. N., nar. XX.X.XXXX, bytom W. XX, I., 5/ R. N. X., nar. X.X.XXXX, bytom B. XX, I., 6/ W. I. X., nar. X.X.XXXX, bytom D. nábrežie XX, I., 7/ Y. X., nar. X.X.XXXX, bytom D. nábrežie XX, I., 8/ E. W., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. XX/X, I., 9/ B. N., nar. XX.X.XXXX, bytom X. XX, I. - W., zastúpený Advokátska kancelária KOTRUSZ - BENČÍK, s.r.o., IČO: 47 237 252, so sídlom: Štefánikova 57, Nitra, 10/ W. E., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXX, žalovaní v 1.-5., 7., a 10. rade zastúpení žalovaným v 6. rade - W. I. X., bytom D. nábrežie XX, I. o odstránenie stavby, o nároku na náhradu trov konania a o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súd Nitra č. k. 17C/146/2011-241 zo dňa 24. novembra 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému v 9/rade priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením priznal žalovanému v 9/rade voči žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti uznesenia samostatným rozhodnutím. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 256 ods. 1, § 257, 262 ods. 1, 2 CSP poukazujúc na žalobu žalobkyne zo dňa 19.07.2011, ktorou sa domáhala, aby žalovaní odstránili nežiaduci stav nehnuteľnosti - rodinného domu súp. č. XXX postavený na parc. č. XX/X, ktorý je zapísaný na Správe katastra na LV č XXXX pre kat. úz. W.. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol uznesením zo dňa 23.04.2014 č. k. 17C/146/2011-175, ktorým konanie zastavil a v ďalšom výroku rozhodol, že o trovách konania rozhodne súd do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Následne o výške trov rozhodol uznesením č.k 17C/146/2011-178 zo dňa 09.09.2014, ktorým žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanému v 9/rade náhradu trov konania v sume 437,39 eur. Voči predmetnému uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom odvolací súd rozhodol uznesením č. k. 7Co/22/2018-198 zo dňa 28.03.2018 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd dospel k záveru, súd prvej inštancie sa vôbec pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nezaoberal návrhom žalobkyne na použitie ustanovenia § 257 CSP. To znamená, že nezohľadňoval skutočnosť, či v danej veci ide o výnimočný prípad, ktorý spočíva tak v procesnej situácii sporu, ako aj v okolnostiach na stranách sporu. Je potrebné si však všimnúť aj okolnosti sporu, dôvod podanej žaloby, ktorý môže spočívať vo výnimočných okolnostiach a byť dôvodom pre celkové alebo čiastočné nepriznanie nároku na náhradu trov konania inak úspešnej strane. Zároveň odvolací súd uviedol, že je potrebné pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa prihliadať aj na majetkové a sociálne pomery všetkých strán sporu, teda nielen tej strany, ktorú by

zaťažovala povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj tej strany, ktorej majetková sféra by bola výnimočným nepriznaním náhrady trov dotknutá.

2. Následne súd prvej inštancie pri rozhodovaní skúmal či v zmysle § 257 CSP existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by náhradu trov konania úspešným účastníkom nepriznal resp. neznížil. Z vyplneného tlačiva o aktuálnych osobných, majetkových a finančných pomeroch žalovaného v 9. rade mal preukázané, že je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 350,- eur, nie je uchádzačom o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Býva v rodinnom dome, ktorého je spoluvlastníkom. Je spoluvlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území W., okres Nitra na LV č. XXXX, parc. č. XX/X druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie v podiele 2/15. Mesačné výdavky súvisiace s bývaním platí vo výške 100,- eur. Nevlastní žiadne hnutel'né veci, je slobodný. Podaním doručeným súdu dňa 14.5.2020 žalovaný v 9.rade poukázal tiež na skutočnosť, že na rozdiel od žalobkyni, jeho finančná situácia mu neumožňovala zvoliť si právneho zástupcu, preto o jeho ustanovenie požiadal Centrum právnej pomoci, ktoré mu na základe splnenia zákonných podmienok, vrátane stavu materiálnej núdze, priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci. Z vyplneného tlačiva o aktuálnych osobných, majetkových a finančných pomeroch žalobkyni doručeného súdu dňa 28.10.2020 vyplynulo, že od roku 2020 je zamestnaná v sociálnom zariadení, ako opatrovatel'ka. Jej čistý príjem činí 530,- eur mesačne. Je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 122,- eur mesačne. Býva v rodinnom dome, ktorého je vlastníčkou. Jej mesačné výdavky súvisiace s bývaním sú za vodu 42,- eur, elektrinu 76,- eur, plyn 137,- eur a iné 50,- eur. Spláca úver, ktorého mesačná splátka činí 395,- eur. Je vydatá, manžel je zamestnaný v SBS Nitra, jeho mesačný príjem je 800,- eur.

3. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania skúmal, či sú splnené predpoklady pre aplikáciu ust. § 257 CSP. Poukázal na to, že žalobkyňa vzala žalobu v celom rozsahu späť, čím z procesného hľadiska zavini'la zastavenie konania, a preto je v zmysle ust. § 256 ods. 1 CSP povinná nahradiť žalovanému v 9/ rade trovy konania. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia je potrebné posudzovať (len) z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva, pretože potom by išlo o posúdenie dôvodnosti samotnej žaloby. Posúdením veci v zmysle vyššie uvedených zásad súd nevzhladol dôvodnosť aplikácie ust. § 257 CSP na daný prípad. Skutočnosti, na ktoré žalobkyňa poukazovala, neodôvodňujú aplikáciu § 257 CSP, pretože žalobkyňa dostatočným spôsobom nepreukázala žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa, v dôsledku ktorých by žalovaný v 9/ rade nemal nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie konštatoval, že k späťvzatiu žaloby a k následnému zastaveniu konania došlo v dôsledku procesného zavinenia žalobkyni a nie je daná dôvodnosť aplikácie ust. § 257 CSP, preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a žalovanému v 9/ rade voči žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania. V súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

4. Proti tomuto rozhodnutiu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, žiadala napadnuté uznesenie zrušiť a rozhodnúť tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Žalobkyňa bola toho názoru, že nie je možné porovnávať majetkové pomery žalovaného v 9/rade, ktoré preukazujú jeho pomery v čase súdneho sporu a majetkové pomery žalobkyni v roku 2020, t. j. 3 roky po zastavení súdneho konania. Tieto údaje sú neporovnateľné a nemôžu predstavovať podklad pre rozhodnutie vo veci nároku na náhradu trov konania. Žalobkyňa súčasne poukázala na skutočnosť, že sa v súdnom konaní domáhala zmeny petitu, pričom tento návrh bol zamietnutý napriek tomu, že takejto zmene petitu nič nebránilo. Takýmto procesným úkonom sa žalobkyňa dostala do pozície, kedy by jej žaloba bola zamietnutá, preto sa uvedenej zmene petitu domáhala. K späťvzatiu návrhu tak došlo nie z dôvodu na strane žalobkyni, ale z dôvodu procesného úkonu súdu.

5. Žalovaný v 9/rade vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyni navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že v zmysle ust. § 257 ods. 1 CSP je pre súd prvej inštancie rozhodujúci stav existujúci v čase vyhlásenia rozsudku. Uvedené je pritom potrebné analogicky uplatniť aj na vydanie uznesenia, ako rozhodnutia súdu, ktorým sa niektorej zo strán sporu priznáva a druhej ukladá určitá povinnosť. Žalobkyni vznikne povinnosť nahradiť trovy konania až po nadobudnutí právoplatnosti vydaného uznesenia, a kvôli tomu je povinnosťou súdu skúmať a zhodnotiť aktuálnu spôsobilosť žalobkyni a existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Zdôraznil, že samotná skutočnosť, že žalobkyňa je poberateľkou invalidného dôchodku, nie je dôvodom, ktorý je možné považovať za hodný

osobitného zreteľa. Pri aplikácii ustanovenia treba vziať do úvahy nielen majetkové, sociálne a osobné pomery toho kto by mal trovy konania platiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávneného. V závere svojho vyjadrenia uviedol, že žalobkyňa si už pri podaní žaloby musela byť vedomá, že tvrdené skutočnosti bude musieť v konaní preukázať relevantným spôsobom a že pokiaľ neunesie dôkazné bremeno, bude zaviazaná nahradiť vzniknuté trovy konania. Predmetné konanie bolo vyvolané žalobkyňou, ktorá nepreukázala svoje tvrdenia a vzala podanú žalobu späť. Žalobkyňa vtiahla žalovaného v 9/ rade do konania v dôsledku čoho, bol nútený požiadať o právnu pomoc. Zároveň žalobkyňa nepreukázala žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa, v dôsledku ktorých by mu súd nemal nárok na náhradu trov konania priznať,.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania a viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 odsek 1 CSP potvrdiť ako vecne správne.

7. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

8. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

9. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

10. Z ustanovenia § 256 ods. 1 CSP vyplýva, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na meritórny výsledok sporu. Pokiaľ sporovej strane možno pričítať procesné zavinenie, táto strana je povinná nahradiť druhej strane trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vnikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. V súvislosti so zastavením konania sa zavinenie posudzuje len z procesného hľadiska, a nie podľa ustanovení hmotného práva, lebo potom by šlo o posudzovanie dôvodnosti nároku vo veci samej a súd by sa po zastavení konania ďalej zaoberal tým, či nárok bol uplatnený dôvodne. Predmetné konanie bolo právoplatne zastavené, preto z procesného hľadiska bol daný dôvod na aplikáciu ustanovenia § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

11. V predmetnej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa doručila osobne súdu prvej inštancie dňa 19.07.2011 žalobu, ktorou sa voči žalovaným v 1/-10/rade domáhala, aby žalovaní odstránili nežiaduci stav nehnuteľnosti - rodinného domu súp. č. XXX postavený na parc. č. XX/X, ktorý je zapísaný na Správe katastra Nitra LV č. XXXX pre kat. úz. W.. Žalobkyňa podaním zo dňa 08.04.2014 vzala som návrh v celom rozsahu späť v dôsledku čoho súd prvej inštancie uznesením č. k. 17C/146/2011-175 zo dňa 23.04.2014 zastavil. O trovách rozhodol uznesením č. k. 17C/146/2011-178 zo dňa 09.09.2014, voči ktorému podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Nitre napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Následne Okresný súd Nitra opätovne rozhodol o trovách konania uznesením č.k. 17C/146/2011-241 zo dňa 24.11.2020.

12. Odvolací súd preskúmavajúc odvolanie žalobkyne dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol vecne správne. Súd prvej inštancie preskúmal, či existujú dôvody pre aplikáciu ust. § 257 CSP a správne uzavrel, že v danej veci neexistovali žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Použitie ustanovenia § 257 CSP negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa §

257 vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: - dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolností. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje, výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax. Túto normu však nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

13. Súd prvej inštancie sa obmedzil na skúmanie procesného zavinenia na zastavení predmetného konania a správne konštatoval, že k zastaveniu konania došlo zavinením žalobkyne, ktorá vzala svoj návrh na začatie konania v celom rozsahu späť. K námietke žalobkyni že k zastaveniu konania došlo v dôsledku zamietnutia jej návrhu na zmenu petitu odvolací súd uvádza, že ide o procesnú situáciu, pri ktorej nesie zodpovednosť žalobca ako iniciátor sporu. Žalobkyňa iniciovala sporové konanie podaním žaloby, ktoré nesie v sebe riziko možného neúspechu aj z procesných dôvodov. Nemusi ísť pritom len o zamietnutie návrhu na zmenu žaloby, ale napríklad aj o stratu procesnoprávnej subjektivity na strane žalovaného (smrť fyzickej osoby, zánik právnickej osoby). Súd v danom štádiu konania nemôže hodnotiť, či by žalobkyňa v prípade zmeny žaloby bola v spore úspešná. Ako uviedol súd prvej inštancie, nárok na náhradu trov konania možno hodnotiť len podľa toho, či strana procesne zavinila zastavenie konania. Žalobkyňa vo svojom odvolaní namietala aj skutočnosť, že nie je možné porovnávať majetkové pomery žalovaného v 9.rade, ktoré preukazujú jeho pomery v čase súdneho sporu a majetkové pomery žalobkyne v roku 2020. K tomuto odvolací súd uvádza, že pre rozhodnutie súdu, je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia. To znamená, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania vychádzal súd prvej inštancie z majetkových pomerov žalobkyne aktuálnych v čase rozhodovania práve z toho dôvodu, že je to práve žalobkyňa, ktorej vznikla povinnosť platiť trovy konania protistrane. Z predložených listín pritom vyplynulo, že žalobkyňa je zamestnaná, jej čistý príjem je vo výške 530,- eur mesačne, poberá invalidný dôchodok v sume 122,- eur mesačne. Na strane žalobkyne preto aj podľa názoru odvolacieho súdu nebola splnená podmienka nepriaznivej sociálnej situácie, teda ani majetkové pomery na strane žalobkyne neodôvodňujú použitie ust. §257 CSP. Odvolací súd dopĺňa, že žalovanému v 9.rade bola priznaná bezplatná právna pomoc zo strany Centra právnej pomoci, ktorá sa v prípade, že sa zmenia okolnosti u žiadateľa, odníme. Z uvedeného je dôvodné predpokladať, že pomery na strane žalovaného v 9.rade sa významnejšie nezmenili.

14. Na základe vyššie uvedeného, odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, a to že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, preto uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 odsek 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

15. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovanému v 9.rade, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

16. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).